

شناسایی و تعیین ویژگی‌های ژنومی آل‌های خودناسازگاری در گونه‌های وحشی گلابی

اعظم نیک‌زاد قره‌آغاجی^۱، کاظم ارزانی^{۲*}، حمید عبداللهی^۳،
عبدالعلی شجاعیان^۴، لوکا دوندینی^۵ و پاولو دفرانچسکی^۶

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۶/۱۱؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۹/۱۱)

چکیده

گونه‌های گلابی، سیستم خودناسازگاری گامتوفیتی نشان می‌دهند که به‌طور گسترده در میان گیاهان گل‌دار وجود دارد. این سیستم، از طریق مکانیزم شناسایی دانه‌گرده - مادگی از خودباروری جلوگیری می‌کند. تنوع آل‌های خودناسازگاری یافت شده در ژنوتیپ‌های ایرانی نشان‌دهنده ردپای ترکیب ژنتیکی معنی‌دار گونه‌های دیگر است؛ بنابراین، ژرم پلاسما ایران به‌عنوان بهترین منبع تنوع برنامه‌های به‌نژادی است. بدین منظور، در این مطالعه، آل‌های خودناسازگاری ۶۴ ژنوتیپ از چهار گونه گلابی: *Pyrus salicifolia*, *Pyrus communis*, *Pyrus ussuriensis* و *Pyrus syriaca*، از ایران و اروپا با استفاده از آغازگرهای عمومی و اختصاصی به روش مبتنی بر واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز شناسایی شد. نتایج، ۲۳ آل خودناسازگاری شامل $PcS_{101}-PcS_{125}$ را مشخص کرد و وجود آل جدید PcS_{127} در تعدادی از ژنوتیپ‌های وحشی گونه *P. communis* از ایران و همچنین حضور آل S_8 را در گونه *P. pyrifolia* syn. *P. serotina* آشکار نمود. در اکثر ژنوتیپ‌ها آل جدید PcS_{127} با آل دوم PpS_8 همراه بود که نشان می‌دهد این گیاهان از زیر گروه با جمعیتی حاصل شده‌اند که سهم ایرانی دارای ترکیب آلی متفاوتی از ارقام و ژنوتیپ‌های اروپایی است چرا که در ژنوتیپ‌های ایرانی ردپای آل‌های خودناسازگاری گونه‌های مختلف جنس گلابی، یافت شده است. همچنین، کاربرد این روش در ۲۱ رقم با S - آل‌های شناسایی شده، امکان شناسایی مجدد ترکیب آلی - S و ژنوتیپ‌های خودناسازگاری رقم وردی، با S - آل‌های PcS_{101}/PcS_{104} و رقم کونسیلر آلاکوئر با S - آل‌های $PcS_{103}/PcS_{123}/PcS_{105}$ را فراهم کرد.

واژه‌های کلیدی: گونه‌های گلابی، آل‌های S ، واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز، آل‌های اختصاصی

۱، ۲ و ۴. به‌ترتیب دانشجوی فارغ‌التحصیل دکتری، استاد و استادیار گروه علوم باغبانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

۳. دانشیار موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، کرج، ایران

۵ و ۶. به‌ترتیب استادیار و پسادکتری گروه علوم کشاورزی، دانشگاه بولونیا، بولونیا، ایتالیا

*. مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: arzani_k@modares.ac.ir

مقدمه

گونه‌های گل‌ابی متعلق به جنس گل‌ابی، زیر طایفه *Pyrinae*، زیر خانواده مالوئیده (*Maloideae*) از خانواده رزاسه (*Rosaceae*) است. گونه‌های گل‌ابی دارای سیستم خودناسازگاری هستند که با سیستم گامتوفیتی تک فاکتوری هم‌ریخت کنترل می‌گردد. این سیستم، از طریق مکانیزم شناسایی دانه‌گرده - مادگی از خودباروری جلوگیری می‌کند. بنابراین، رشد لوله‌گرده خودی روی مادگی امکان‌پذیر نبوده و این در حالی است که لوله‌گرده غیرخودی و سازگار، داخل مادگی رشد کرده و به تخمدان می‌رسد (۵). ویژگی شناسایی خودی / غیر خودی به‌طور ژنتیک توسط تک مکان ژنی - S (S-locus)؛ در مادگی با چندین آل که S-RNase نامیده می‌شود (۳) و چندین آل در دانه‌گرده؛ که دومین F-box نامیده می‌شود (SFBF: S-locus Brother F-Box) (۲۶)، کنترل می‌گردد، که به‌ترتیب، تعیین کننده فعالیت ماده و نر است. علاوه بر جلوگیری از خودباروری، ترکیب آلی در S-locus، دگرباروری بین ارقام را تعیین می‌کند؛ بنابراین دانش ثبت ژنومی آل‌های خودناسازگاری یا ژنوتیپ خودناسازگاری ارقام برای تضمین دگرگرده‌افشانی در انتخاب رقم گرده‌زا و ترکیب مناسب ارقام گل‌ابی در باغ‌های گل‌ابی و هم‌چنین انتخاب والدین برای برنامه‌های به‌نژادی بسیار مهم است.

سیستم خودناسازگاری در ارقام و ژنوتیپ‌های گل‌ابی موضوع مطالعات بسیاری است. اولین آل خودناسازگاری خانواده وردسانان توسط ساسا و همکاران در گل‌ابی ژاپنی شناسایی شد (۲۵). ویژگی‌های بعدی آل‌های خودناسازگاری در گل‌ابی ژاپنی (۱۱، ۱۵، ۲۰ و ۲۴) و گل‌ابی اروپایی (۱۰، ۱۹، ۲۱ و ۲۲) توسط همسانه‌سازی cDNA و توالی‌یابی ژنومی، ثبت ژنومی آل‌های خودناسازگاری و برنامه‌های به‌نژادی را آسان‌تر کرد. مکان ژنی - S، هتروآلی (۸ و ۳۱)، دارای چند شکل بالا و ویژه برای هر هاپلوتیپ می‌باشد که نشان دهنده تنوع کافی برای توسعه نشانگرهای مولکولی به‌منظور ثبت ژنومی آل‌های خودناسازگاری است (۱۰). اکثر چند شکل‌ها در

ناحیه با تنوع بالا (RHV: Hyper-Variable Region) متمرکز شده‌اند؛ از طرف دیگر، مکان ژنی - S دارای پنج ناحیه حفاظت شده عمومی (C1، C2، C3، RC4 و C5) و یک ناحیه بسیار حفاظت شده هگزاپتیدی استاندارد (IIWPNW) است که دقیقاً پایین RHV قرار گرفته است که برای طراحی جفت آغازگر عمومی به‌منظور تکثیر ناحیه بزرگی از آل‌ها به‌کار می‌رود (۲۲). آخرین گزارش برای تعیین آل‌های خودناسازگاری گل‌ابی‌های کشت شده توسط سانزول و روبینز انجام شد (۲۲ و ۲۳). این محققان روشی مبتنی بر واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز با استفاده از آغازگرهای عمومی و اختصاصی را به‌منظور ثبت ژنومی آل‌های خودناسازگاری ۲۰ آل خودناسازگاری در ارقام گل‌ابی اروپایی به‌کار بردند. علاوه بر این، ولکو و همکاران، به‌دلیل پتانسیل معنی‌دار گل‌ابی‌های وحشی به‌عنوان منبع ژن برای غنی کردن ویژگی‌های گونه‌های کشت شده، ویژگی‌های ژنومی آل‌های خودناسازگاری هفت گل‌ابی وحشی از گونه *P. pyraster* را بررسی کردند (۳۵) و گزارش نمودند که آل‌های خودناسازگاری یافت شده در گونه *P. pyraster* دارای شباهت با آل‌های S-گونه *P. communis* هستند اما یکسان نیستند و انتقال آنها از سال‌ها پیش اتفاق افتاده است. تنوع بالای آل‌های S-ممکن است به‌دلیل میزان مهاجرت بالای آل‌های S-جدید، ایجاد شده باشد. هرچند ایجاد موتاسیون در ترکیب توالی آل‌های خودناسازگاری، که منجر به تنوع آلی می‌گردد، را نیز نباید از نظر دور داشت. از طرفی دیگر، در جمعیت‌های وحشی، مکان ژنی - S موضوع اصلی انتخاب وابسته به کثرت است. به‌عبارتی دیگر، دانه‌گرده دربردارنده ویژگی نادری است که تغییرات جفت‌گیری را افزایش می‌دهد، زیرا تنها قسمت کوچکی از گیاهان آن را پذیرش نخواهند کرد؛ بنابراین، فراوانی این ویژگی را در طول نسل افزایش می‌دهد (۳۶). برعکس، فراوانی ویژگی S به‌تدریج تمایل به کاهش شیوع آن در جمعیت دارد. اما، این نوع از انتخاب، باعث حفظ تعداد بالایی از هاپلوتیپ‌های S در جمعیت برای مدت زمان بسیار طولانی می‌شود. تجزیه آل‌های خودناسازگاری در گونه‌های

Pyrinae، به‌طور واضح، نشان دهنده تأثیر انتخاب وابسته به کثرت در آنها است (۳۳). هم‌چنین، تکامل نژادی (Phylogeny) آلل‌های خودناسازگاری گونه‌های *Pyrinae* مختلف، شواهدی از به اشتراک گذاشتن چند شکل‌های اجدادی را ارائه می‌دهد (۲، ۶ و ۲۴)، به این معنی که؛ یک آلل از یک گونه اغلب ارتباط نزدیکی با آلل‌های گونه‌ها یا جنس‌های دیگر دارد و این در حالی است که ارتباط نزدیکی با آلل‌های دیگر گونه‌های یکسان ندارد، این موضوع پیشنهاد دهنده تنوع مکان‌ژنی-S در زیرطایفه نسبت به زمان انشعاب جنس‌ها می‌باشد (۱۴). بنابراین احتمال دارد که بیشترین تنوع مولکولی مربوط به گسترش آلل‌های خودناسازگاری گونه‌های *Pyrinae* منشاء گرفته از اجداد مشترک باشد (۵).

ایران به‌دلیل قرارگیری در آسیای مرکزی و به‌عنوان کشوری روی جاده ابریشم، یکی از مناطق دورگ‌گیری *P. communis* با *P. korshinskyi*، *P. bretschnideri* و *P. pyrifolia* syn. *P. serotina* می‌باشد (۱۶). ایران یکی از مهم‌ترین مراکز اصلی تنوع ژنتیکی ژرم‌پلاس‌های گلابی است. به این دلیل، این مطالعه با هدف، ثبت ژنومی آلل‌های خودناسازگاری ۴۳ ژنوتیپ وحشی و ۲۲ رقم به‌عنوان کنترل با استفاده از آلل‌های عمومی و اختصاصی بررسی گردید.

مواد و روش‌ها

مواد گیاهی

مواد گیاهی شامل ۴۳ ژنوتیپ؛ ۳۶ ژنوتیپ از گونه *P. communis* از ایران و انگلستان، یک ژنوتیپ از گونه *P. salicifolia*، چهار ژنوتیپ از گونه *P. ussuriensis*، دو ژنوتیپ از گونه *P. syriaca* و ۲۱ رقم از گونه *P. communis* به‌عنوان کنترل (جدول ۱) در این پژوهش برای ثبت ژنومی آلل‌های *PcS*₁₀₁ تا *PcS*₁₂₅ مورد بررسی قرار گرفتند. نمونه‌های برگ‌های سالم از سرشاخه‌های جوان ارقام و ژنوتیپ‌های گلابی از کلکسیون‌های موسسه اصلاح نهال و بذر کرج - ایران (SPII)، مراکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی گیلان (GANRC) و آذربایجان غربی

(WANRC) و مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع (RIFR) در ایران و گروه علوم کشاورزی دانشگاه بولونیا - ایتالیا (DIPSA) و مراکز تحقیقات و تکنولوژی کشاورزی آرگون - اسپانیا (CITA)، جمع‌آوری شدند. برگ‌ها بعد از برداشت، در فریزر ۸۰ درجه سانتی‌گراد زیر صفر کاملاً فریز شدند و در دستگاه خشک‌کن انجمادی (HITOSICC, Heto-Holten A/S, Denmark) خشک شدند.

استخراج DNA

برای استخراج DNA ژنومی، مقدار ۵۰ میلی‌گرم از برگ‌های خشک شده هر ژنوتیپ، با استفاده از دستگاه آسیاب مکانیکی (Mixer Mill MM 300, Retsch GmbH & Co. KG) کاملاً پودر شدند. DNA ژنومی با استفاده از روش CTAB تغییر یافته استخراج شدند (۱۸). DNA‌های استخراج شده با استفاده از دستگاه نانو اسپکتروفتومتر (NanoDrop Technology, Rockland, DE) مورد ارزیابی کمیت و کیفیت قرار گرفتند. برای استفاده در واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز، نمونه‌های DNA با غلظت ۲۵ نانوگرم رقیق گردیدند.

توسعه واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز

واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز در ابتدا با استفاده از جفت آغازگر عمومی؛ PycomC1F1(5'ATTTCAATTTACGCAGCAATATCAGC3') و PycomC5R1(5'CTGCAAAGGACCTCAACCAATTC3') و تحت شرایط؛ ۲۵ نانوگرم DNA ژنومی، بافر واکنش PCR (۱X)، ۲ میلی‌مولار کلرید منیزیم (۱/۸ میکرولیتر)، ۰/۶ واحد Tag DNA پلی‌مراز (Applied biosystem, Amplitaq Gold DNA Polymerase) (۰/۱ میکرولیتر)، ۰/۲ میلی‌مولار dNTPs (۰/۴ میکرولیتر) و ۰/۶ میکرومولار از هر آغازگر (۰/۹ میکرولیتر) از هر آغازگر) تهیه شد و با استفاده از دستگاه ترموسایکلر (Applied Biosystems 2720, USA)، تکثیر واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز، تحت برنامه؛ یک چرخه در ۱۰ دقیقه - ۹۴ درجه سانتی‌گراد، ۳۵ چرخه سه مرحله‌ای شامل ۳۰ ثانیه - ۹۴ درجه

جدول ۱. ارقام و ژنوتیپ‌های مورد بررسی در این مطالعه

نام رقم / ژنوتیپ	محل جمع‌آوری	گونه	نام رقم / ژنوتیپ	محل جمع‌آوری	گونه
وردی (Veerdi/Sweet Blush)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۷۲ (Accession72)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
اوید (Ovid)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۷۳ (Accession73)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
کونسیلر آلاکوتر (Conseiller a la Coeur)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۷۴ (Accession74)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
ریمار رد (Reimer red)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۷۵ (Accession75)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
دوینه دوکومیس (Doyenné du Comice)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۷۶ (Accession76)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
آنگلس (Angelys)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۷۷ (Accession77)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
بوره گیفارد (Beurré Giffard)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۷۸ (Accession78)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
فرتیلیتی (Fertility)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۷۹ (Accession79)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
کنفرانس (Conference)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۸۰ (Accession80)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
دلبارد پرمیر (Delbard première)	Spain.CITA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۸۱ (Accession81)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
پرزیدنت هرون (President Heron)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۸۲ (Accession82)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
ویلدر (Wilder)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۸۳ (Accession83)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
بوره کلایرگو (Beurré Clairgeau)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۸۴ (Accession84)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
اولدهوم (Old Home)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۸۵ (Accession85)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
مونچالارد (Monchallard)	Spain.CITA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۸۶ (Accession86)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
روزماری (Rosmarie)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۸۷ (Accession87)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
بلا دی گیونو (Bella di Giugno)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۸۸ (Accession88)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
کیفر (Kieffer)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۸۹ (Accession89)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
دوینه دهیور (Doyenné d'hiver)	Italy.DIPSA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۹۰ (Accession90)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
گرین سامر (Green Summer)	Spain.CITA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۹۱ (Accession91)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
سرمانیو (Ceremeño)	Spain.CITA	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۹۲ (Accession92)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
ژنوتیپ ۳۹ (Accession39)	Iran.Kurdistan	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۹۳ (Accession93)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
ژنوتیپ ۴۰ (Accession40)	Iran.Kurdistan	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۹۴ (Accession94)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>
ژنوتیپ ۴۱ (Accession41)	Iran.Kurdistan	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۹۵ (Accession95)	UK.RIFR-Kew	<i>P. communis</i>
ژنوتیپ ۴۲ (Accession42)	Iran.Kurdistan	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۹۶ (Accession96)	Iran.SPII	<i>P. salicifolia</i>
ژنوتیپ ۴۳ (Accession43)	Iran.Kurdistan	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۹۷ (Accession97)	Iran.WANRC	<i>P. syriaca</i>
ژنوتیپ ۴۴ (Accession44)	Iran.Kurdistan	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۹۸ (Accession98)	Iran.WANRC	<i>P. syriaca</i>
ژنوتیپ ۴۵ (Accession45)	Iran.Kurdistan	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۹۹ (Accession99)	UK.RIFR-Kew	<i>P. ussuriensis</i>
ژنوتیپ ۴۶ (Accession46)	Iran.Kurdistan	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۱۰۰ (Accession100)	UK.RIFR-Kew	<i>P. ussuriensis</i>
ژنوتیپ ۴۷ (Accession47)	Iran.Kurdistan	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۱۰۱ (Accession101)	UK.RIFR-Kew	<i>P. ussuriensis</i>
ژنوتیپ ۶۱ (Accession61)	Iran.WANRC	<i>P. communis</i>	ژنوتیپ ۱۰۲ (Accession102)	UK.RIFR-Kew	<i>P. ussuriensis</i>
ژنوتیپ ۶۲ (Accession62)	Iran.WANRC	<i>P. communis</i>			
ژنوتیپ ۷۱ (Accession71)	Iran.GANRC	<i>P. communis</i>			

آغازگرهای اختصاصی طراحی شده با نرم‌افزار Primer3 (<http://primer3.wi.mit.edu/>)، در این مطالعه، برای تکثیر آل‌های PcS_{101} تا PcS_{125} انجام گرفت. هم‌چنین، برای شناسایی آل‌های خودسازگاری در گلابی‌های ژاپنی از آغازگرهای اختصاصی

سانتی‌گرا، ۴۵ ثانیه - ۵۷ درجه سانتی‌گرا، ۲ دقیقه - ۷۲ درجه سانتی‌گرا، و در نهایت مرحله گسترش نهایی: ۷ دقیقه - ۷۲ درجه سانتی‌گرا، انجام گرفت. سپس شرایط واکنش و تکثیر با جفت آغازگرهای توصیف شده توسط سانزول (۲۲) به‌علاوه

جدول ۲. نام و توالی آغازگرهای اختصاصی مورد استفاده در این پژوهش

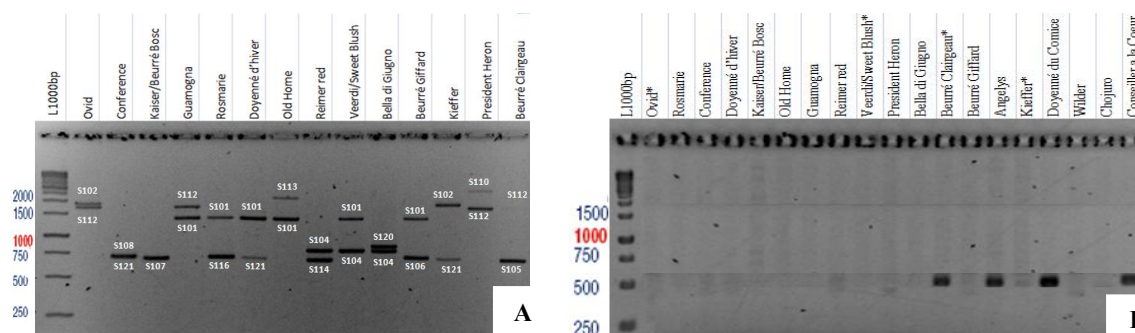
S-RNase	نام آغازگر	توالی (3' → 5')	غلظت آغازگر (μM)	منابع
PcS ₁₀₃	B39S3F1 forward	AGAACATGTGATAATTAGGACCAT	0.3	(Sanzol, 2009)
	B40S3R1 reverse	GGTTTCTTATAGTCGATACCTG		(Sanzol, 2009)
PcS ₁₀₅	A55S5F1 forward	ACGGTATGTGGCCTTCAAACAGCTC	0.3	(Sanzol, 2009)
	A57S5R2 reverse	GATTGTCTGTTCTGTATTGCGGGTCG		(Sanzol, 2009)
PcS ₁₀₆	PycomC1F1 forward	ATTTTCAATTTACGCAGCAATATCAGC	0.3	(Sanzol, 2009)
	PycomS6R reverse	GCGTGTCTGTTCAATTATTCGC		(Sanzol, 2009)
PcS ₁₀₇	A60S7F1 forward	CGACCCGGAATATTGCAAGATAAGG	0.4	(Sanzol, 2009)
	A63S7R3 reverse	GGCATTTTCAATGTCCACCAGCACT		(Sanzol, 2009)
PcS ₁₀₈	PycomS8F forward	CTTGTAACGATTCGCTGAACAA	0.3	(Sanzol, 2009)
	PycomS8R reverse	CCTCAACTAATTCAGTCGTCGTC		(Sanzol, 2009)
PcS ₁₀₉	B47S9F2 forward	TTTGAATGGACCTCACCCCTGC	0.4	(Sanzol, 2009)
	B48S9R3 reverse	TATCTACCAGTGGCCTTTTCAA		(Sanzol, 2009)
PcS ₁₁₁	A68S11F1 forward	CAGAAAAATGGAAGCTACAGCTC	0.6	(Sanzol, 2009)
	PycomS11R reverse	TTGTCCCGTTCGGTTGAATAGC		(Sanzol, 2009)
PcS ₁₁₂	B41S12F1 forward	GCTTTGTTTAGTTTAAATGACACG	0.3	(Sanzol, 2009)
	B51S12R3 reverse	GGTTCCTTATCGTCGGTACACT		(Sanzol, 2009)
PcS ₁₁₄	B36S14F2 forward	TGGTTTGTGGCCTTCAGAGTC	0.3	(Sanzol, 2009)
	A71S14R4 reverse	GTCGCTTATCATCGGTACTTGG		(Sanzol, 2009)
PcS ₁₁₅	A83SmF1 forward	TGGCCTTCAAACCTGGTACTTATCC	0.6	(Sanzol, 2009)
	B37SmR2 reverse	ATGTACATTTTACGCAAGTTCCG		(Sanzol, 2009)
PcS ₁₁₆	PcS16 forward	GCCAGCTGTCTGCAACTCC	0.4	Designed in this study
	PcS16 reverse	GTCGTTTCAATTATGCGGGATAC		Designed in this study
PcS ₁₂₁	B52S21F2 forward	TCACCCAGAAAATTGCACGGAC	0.3	(Sanzol, 2009)
	B53S21R2 reverse	TTTGGTTTCTTATTGTTGATGCTC		(Sanzol, 2009)
PcS ₁₂₂	A84S22F1 forward	CACGCTAGGACCTGACCCGAGT	0.6	(Sanzol, 2009)
	A89S22R1 reverse	CTAGAGACGTTTGTCTTCTGTCAG		(Sanzol, 2009)
PcS ₁₂₃	A88S23F1 forward	CAGCACAGGAAATGACCCAAGAT	0.3	(Sanzol, 2009)
	B38S23R2 reverse	AATTCAGTCCTCTGAGTATAGT		(Sanzol, 2009)
PcS ₁₂₄	A85S24F1 forward	TCTGTGGCCTTCAAACCTGGATACT	0.6	(Sanzol, 2009)
	A86S24F2 reverse	GTTGGTACTAATGAGTATGGCAGC		(Sanzol, 2009)
PcS ₁₂₅	PycomC1F1 forward	ATTTTCAATTTACGCAGCAATATCAGC	0.4	(Sanzol, 2009)
	PcS25 reverse	GATTTCCGGTCTTACTCACGGT		Designed in this study
PpS ₂	PpS2 forward	TCAAATTTCTCCCCAGCAAAC	0.4	Designed in this study
	PpS2 reverse	CGTCCATCACACACACTTCC		Designed in this study
PpS ₃	PpS3 forward	TCAAACATAGATTTTCATGCACAC	0.4	Designed in this study
	PpS3_5 reverse	GATATTGTTGGTGGGGCAAT		Designed in this study
PpS ₄	PycomC1F1 forward	ATTTTCAATTTACGCAGCAATATCAGC	0.4	(Sanzol, 2009)
	PpS4 reverse	TGCATGAAAATCTATGCTGAGC		Designed in this study
PpS ₅	PpS5 forward	TCAAACATAGATTTTCATGCACGT	0.4	Designed in this study
	PpS3_5 reverse	GATATTGTTGGTGGGGCAAT		Designed in this study
PpS ₆	PpS6 forward	GCGTGTGCAAAATTACAATTGT	0.6	Designed in this study
	PycomC5R1 reverse	CTGCAAAGGACCTCAACCAATTC		(Sanzol, 2009)
PpS ₈	PpS8 forward	TCAACATCTTTTCGCGACTG	0.4	Designed in this study
	PycomC5R1 reverse	CTGCAAAGGACCTCAACCAATTC		(Sanzol, 2009)
PpS ₉	PpS9 forward	CTCAATCGAAGGGCAAATGT	0.4	Designed in this study
	PpS9 reverse	TTATTGGTGGGGCAGAAAAA	0.3	Designed in this study

طراحی شده برای آلل‌های PpS₂-PpS₆ و PpS₈ و PpS₉ استفاده گردید. درحالی‌که؛ برای شناسایی آلل‌های PpS₁ و PpS₇، به‌دلیل شباهت بالای توالی، به‌ترتیب، به آلل‌های PcS₁₁₁ و PcS₁₁₆ گلابی اروپایی، از جفت آغازگر عمومی و اختصاصی PcS₁₁₆ استفاده شد (جدول ۲).

همسانه‌سازی و توالی‌یابی

اکثر آلل‌های خودناسازگاری، محصول واکنش زنجیره‌ای

پلی‌مراز حاصل از آغازگر عمومی با اندازه حدود ۷۰۰ - ۶۵۰ جفت باز تولید کردند. برای همسانه‌سازی، تعدادی از این محصول‌ها به‌طور مستقیم در pGEM-T Easy Vector System (Promega, Madison, WI, USA) و با استفاده از سلول‌های مستعد *Escherichia coli* DH5α استفاده شد. محصول‌های واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز همسانه‌سازی شده، توسعه یافتند و با آنزیم برشی MseI/TruI به‌منظور تمایز آلل‌های مختلف از محصول واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز اولیه برش داده شدند. دو



شکل ۱. باندهای حاصل از تکثیر واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز DNA ژنومی روی ژل آگاروز ۱/۵ درصد
A: باندهای حاصل از تکثیر واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز ارقام اروپایی با استفاده از جفت آغازگرهای عمومی
B: باندهای حاصل از تکثیر واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز با جفت آغازگرهای اختصاصی PcS₁₀₅

شد. توالی‌های اسید آمینه پیش‌بینی شده تمامی توالی‌های CDS با استفاده از Clustal W (http://www.ebi.ac.uk/Tools/msa/clustalw2/) هم‌تراز شدند. توالی‌های اسید آمینه برای ساخت درخت فیلوژنتیک با استفاده از نرم‌افزار MEGA5 Software (http://www.megasoftware.net/)، از طریق روش Neighbor-Joining Tree و برای تخمین فواصل ژنتیک از طریق تجزیه Poisson correction method به‌کار رفتند (۲۸).

نتایج و بحث

تمامی ارقام و ژنوتیپ‌ها، ابتدا با یک جفت آغازگر عمومی و سپس با ۲۳ جفت آغازگر اختصاصی مورد آزمایش قرار گرفت؛ نتایج تکثیر با استفاده از آغازگرهای عمومی و اختصاصی در جدول ۳ خلاصه شده است. برای اکثر ژنوتیپ‌ها دو آلل شناسایی شد (شکل ۱)، درحالی‌که برای رقم کونسیرلر آلاکوئر و ژنوتیپ ۸۷ سه آلل شناسایی شد که تری‌پلوئیدی را نشان می‌دهد. برای ۱۱ ژنوتیپ فقط یک آلل شناسایی شد. روش توالی‌یابی برای آلل‌های ژنوتیپ‌های انجام شده، حضور آلل‌های جدید در اکثر ژنوتیپ‌های ایران را تأیید کرد. تکثیر واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز با آغازگرهای عمومی برای نه ژنوتیپ؛ ۳۹، ۴۳، ۴۷، ۷۸، ۸۱، ۸۴، ۸۸، ۹۳ و ۹۴ تولید قطعه‌ای با اندازه تقریبی ۷۶۰ جفت باز کرد، که از اندازه موردانتظار برای آلل

پلاسمید با الگوی برشی متفاوت از هر ژنوتیپ برای توالی‌یابی انتخاب شدند. برای توالی‌یابی، قطعه وارد شده با استفاده از آغازگرهای M13 – پیش‌رو و SP6 – پس‌رو انجام گرفت و محصول‌های تکثیر یافته با استفاده از ExoSAP-IT™ خالص‌سازی شدند (۷). محصول خالص‌سازی شده با استفاده از دستگاه MegaBACE 1000 capillary sequencer (Amersham Pharmacia Biotech, Uppsala, Sweden) در دو جهت پیش‌رو و پس‌رو توالی‌یابی شدند. هم‌چنین، تعدادی از آلل‌ها، که محصول‌هایی با اندازه بیشتر از ۱۰۰۰ باز تولید کردند، بر روی ژل آگاروز ۱/۲ درصد الکتروفورز شدند و باندهای برش یافته از روی ژل آگاروز با استفاده از GenElute™ Gel Extraction Kit (Sigma-Aldrich) خالص‌سازی شدند و با جفت آغازگر عمومی در دو جهت پیش‌رو و پس‌رو توالی‌یابی شدند. توالی‌ها با استفاده از نرم‌افزار FinchTV (www.geospiza.com) ویرایش شدند، برای هر آلل، کل توالی با استفاده از هم‌ردیف کردن توالی‌های پیش‌رو و پس‌رو با نرم‌افزار Lalign (http://www.ch.embnet.org/software/LALIGN_form.htm) و ApE (www.ap-e-plasmid-editor) به‌دست آمد. توالی‌های CDS با مقایسه توالی‌های S-RNase Pyrae موجود در NCBI بعد از هم‌ردیفی (BLAST) توالی‌ها (http://www.ncbi.nlm.nih.gov/blast/Blast.cgi) تعیین

جدول ۳. اندازه و ترکیب آللی خودناسازگاری ژنوتیپ‌های وحشی گلابی ایران با استفاده از آغازگرهای عمومی و اختصاصی

ژنوتیپ خودناسازگاری S-genotype	اندازه باند PCR - اختصاصی	اندازه باند PCR - عمومی (bp)	رقم و ژنوتیپ
PcS ₁₀₁ PcS ₁₀₄	PcS ₁₀₄	PcS ₁₀₁	750/1,300
PcS ₁₀₂ PcS ₁₁₂	PcS ₁₁₂	PcS ₁₀₂	1,600/1,700
PcS ₁₀₃ PcS ₁₂₃ PcS ₁₀₅	PcS ₁₀₅	PcS ₁₂₃	650/ 650/1,600
PcS ₁₀₄ PcS ₁₁₄	PcS ₁₁₄	PcS ₁₀₄	650/750
PcS ₁₀₄ PcS ₁₀₅	PcS ₁₀₅	PcS ₁₀₄	650/750
PcS ₁₀₅ PcS ₁₂₁	PcS ₁₂₁	PcS ₁₀₅	650/650
PcS ₁₀₁ PcS ₁₀₆	PcS ₁₀₆	PcS ₁₀₁	670/1,300
PcS ₁₀₇ PcS ₁₁₂	PcS ₁₁₂	PcS ₁₀₇	650/1,600
PcS ₁₀₈ PcS ₁₂₁	PcS ₁₂₁	PcS ₁₀₈	650/675
PcS ₁₀₁ PcS ₁₀₉	PcS ₁₀₉	PcS ₁₀₁	650/1,300
PcS ₁₁₀ PcS ₁₁₂	PcS ₁₁₂	PcS ₁₁₀	1,600/2,200
PcS ₁₀₁ PcS ₁₁₁	PcS ₁₁₁	PcS ₁₀₁	675/1,300
PcS ₁₀₅ PcS ₁₁₂	PcS ₁₁₂	PcS ₁₀₅	650/1,600
PcS ₁₀₁ PcS ₁₁₃	PcS ₁₁₃	PcS ₁₀₁	1,300/1,900
PcS ₁₀₄ PcS ₁₁₅	PcS ₁₁₅	PcS ₁₀₄	650/750
PcS ₁₀₁ PcS ₁₁₆	PcS ₁₁₆	PcS ₁₀₁	670/1,300
PcS ₁₀₄ PcS ₁₂₀	PcS ₁₂₀	PcS ₁₀₄	750/800
PcS ₁₀₂ PcS ₁₂₁	PcS ₁₂₁	PcS ₁₀₂	650/1,700
PcS ₁₀₁ PcS ₁₂₁	PcS ₁₂₁	PcS ₁₀₁	650/1,300
PcS ₁₂₂ PcS ₁₂₄	PcS ₁₂₄	PcS ₁₂₂	650/675
PcS ₁₂₁ *PcS ₁₂₅	PcS ₁₂₅	PcS ₁₂₁ *	1200/>2,000
ژنوتیپ‌های ایرانی			
PcS ₁₀₄ PcS ₁₂₇	PcS ₁₂₇	PcS ₁₀₄	750/760
PcS ₁₁₆	-	PcS ₁₁₆	670
PcS ₁₁₅	-	PcS ₁₁₅	650
PcS ₁₀₄	-	PcS ₁₀₄	700/750
PcS ₁₀₄ PcS ₁₂₇	PcS ₁₂₇	PcS ₁₀₄	750/760
PcS ₁₂₁	-	PcS ₁₂₁	650
PcS ₁₀₃ PcS ₁₂₂	PcS ₁₂₂	PcS ₁₀₃	675/1,600
PcS ₁₂₂	-	PcS ₁₂₂	675
PcS ₁₀₄ PcS ₁₂₇	PcS ₁₂₇	PcS ₁₀₄	750/760
PcS ₁₀₄ PcS ₁₁₅	PcS ₁₁₅	PcS ₁₀₄	650/750
PcS ₁₂₄	-	PcS ₁₂₄	650
PcS ₁₂₄ PpS ₈	PpS ₈	PcS ₁₂₄	650/750
PcS ₁₁₃ PcS ₁₂₁	PcS ₁₂₁	PcS ₁₁₃	650/1,900
PcS ₁₂₂ PcS ₁₂₄	PcS ₁₂₄	PcS ₁₂₂	650/675
PcS ₁₀₄ PcS ₁₂₄	PcS ₁₂₄	PcS ₁₀₄	650/750
PcS ₁₂₄ PpS ₈	PpS ₈	PcS ₁₂₄	650/750

ادامه جدول ۳

PcS ₁₀₈ PcS ₁₂₁	PcS ₁₂₁	PcS ₁₀₈	650/675	ژنوتیپ ۷۶	
PcS ₁₀₇ PcS ₁₂₄	PcS ₁₂₄	PcS ₁₀₇	650/650	ژنوتیپ ۷۷	
PpS ₈ PcS ₁₂₇	PcS ₁₂₇	PpS ₈	650/760	ژنوتیپ ۷۸	
PcS ₁₀₄ PcS ₁₀₈	PcS ₁₀₈	PcS ₁₀₄	675/750	ژنوتیپ ۷۹	
PcS ₁₀₈ PcS ₁₂₄	PcS ₁₂₄	PcS ₁₀₈	650/675	ژنوتیپ ۸۰	
PpS ₈ PcS ₁₂₇	PcS ₁₂₇	PpS ₈	750/760	ژنوتیپ ۸۱	
PcS ₁₂₂ PcS ₁₂₄	PcS ₁₂₄	PcS ₁₂₂	650/675	ژنوتیپ ۸۲	
PcS ₁₀₁ PcS ₁₀₈	PcS ₁₀₈	PcS ₁₀₁	675/1300	ژنوتیپ ۸۳	
PpS ₈ PcS ₁₂₇	PcS ₁₂₇	PpS ₈	750/760	ژنوتیپ ۸۴	
PcS ₁₀₅ PcS ₁₂₄	PcS ₁₂₄	PcS ₁₀₅	650/650	ژنوتیپ ۸۵	
PcS ₁₀₂ PcS ₁₂₂	PcS ₁₀₂	PcS ₁₂₂	675/1700	ژنوتیپ ۸۶	
PcS ₁₀₅ PcS ₁₂₂ PcS ₁₂₄	PcS ₁₂₄	PcS ₁₂₂	PcS ₁₀₅	650/650/675	ژنوتیپ ۸۷
PpS ₈ PcS ₁₂₇	PcS ₁₂₇	PpS ₈	750/760	ژنوتیپ ۸۸	
PcS ₁₀₂ PcS ₁₀₈	PcS ₁₀₂	PcS ₁₀₈	675/1,700	ژنوتیپ ۸۹	
PcS ₁₂₈ PcS ₁₀₂	PcS ₁₀₂	PcS ₁₂₈	650/1,700	ژنوتیپ ۹۰	
PcS ₁₀₅ PcS ₁₂₁	PcS ₁₂₁	PcS ₁₀₅	650/650	ژنوتیپ ۹۱	
PcS ₁₀₁ PcS ₁₀₂	PcS ₁₀₂	PcS ₁₀₁	1300/1700	ژنوتیپ ۹۲	
PpS ₈ PcS ₁₂₇	PcS ₁₂₇	PpS ₈	750/760	ژنوتیپ ۹۳	
PpS ₈ PcS ₁₂₇	PcS ₁₂₇	PpS ₈	750/760	ژنوتیپ ۹۴	
PcS ₁₀₆ PcS ₁₂₁	PcS ₁₂₁	PcS ₁₀₆	650/670	ژنوتیپ ۹۵	
PcS ₁₂₀ PcS ₁₂₅	PcS ₁₂₅	PcS ₁₂₀	800/>2,000	ژنوتیپ ۹۶	
PsS ₅	-	PsS ₅	650	ژنوتیپ ۹۷	
PsS ₃	-	PsS ₃	650	ژنوتیپ ۹۸	
PuS ₃₀	-	PuS ₃₀	650	ژنوتیپ ۹۹	
PuS ₃₀	-	PuS ₃₀	650	ژنوتیپ ۱۰۰	
PuS ₃₇ PuS ₄₀	PuS ₄₀	PuS ₃₇	650/675	ژنوتیپ ۱۰۱	
PuS ₃₀	-	PuS ₃₀	650	ژنوتیپ ۱۰۲	

۸۴، ۸۸، ۹۳، ۹۴ و ژنوتیپ‌های دیگر؛ ۷۱، ۷۵ قطعه‌ای با اندازه تقریبی ۷۵۰ جفت باز با محصول واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز با آغازگرهای عمومی نشان داد، که توالی‌یابی آن تطابق کامل آلل را با آلل PsS₈ (Acc. AB104908.1) اثبات کرد. تجزیه آلل جدید، پنج ناحیه عمومی حفاظت‌شده (C1، C2، C3، RC4 و C5) و یک ناحیه بسیار متغییر (RHV) مخصوص R-Nase های Pyrinae را نشان داد (شکل ۲). توالی آلل جدید PcS₁₂₇ در پایگاه اطلاعاتی Genbank با شماره الحاقی KF588568 ثبت شد. دانش ثبت ژنومی آلل‌های خودناسازگاری برای به‌نژادگران و پرورش دهندگان ارقام

PcS₁₀₄ (۷۵۴ جفت باز) بزرگ‌تر بود. این آلل از دو ژنوتیپ ۴۷ و ۷۸ توالی‌یابی شد و پیشنهاد شد که با نام آلل PcS₁₂₇ نام‌گذاری شود. این آلل تقریباً با آلل S₁₉ از *P. bretschneideri* یکسان بود (Acc. EF643638؛ PbS₁₉). اما PcS₁₂₇ از PbS₁₉ توسط جایگزینی تک نوکلئوتید در اگزون دوم تفاوت داشت، که تغییری در کدون ایجاد نمی‌کرد؛ در سطح اسید آمینه، آلل جدید ۱۰۰ درصد تطابق با PbS₁₉ داشت. نزدیک‌ترین آلل از *P. pyrifolia* syn. *P. serotina*، PpS₁₂ (Acc. Ab426604) بود که ۹۵ درصد تطابق در سطح اسید آمینه نشان داد. آلل S- دوم تعدادی از این ژنوتیپ‌ها؛ ۷۸، ۸۱

	Signal peptide	C1	C2	HVR	C3	
PcS101_AB236428	MGITRMIYMTAFSLIVLILSSSTMGDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITRMIYMTAFSLIVLILSSSTMGDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITRMIYMTAFSLIVLILSSSTMGDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITRMIYMTAFSLIVLILSSSTMGDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITRMIYMTAFSLIVLILSSSTMGDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	120
PcS102_AB236425	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	117
PcS103_AB236432	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	116
PcS104_AB236429	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	113
PcS105_AB236430	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	116
PcS106_AB258361	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	116
PcS107_AB236431	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	115
PcS108_AB236427	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	116
PcS109_AB258364	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	116
PcS110_AB258360	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	116
PcS111_AB258365	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	116
PcS112_AB236424	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	116
PcS113_AB258366	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	117
PcS114_AB258359	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	116
PcS115_AB258362	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	116
PcS116_AB258363	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	116
PcS117_AY261994	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	84
PcS120_EU118758	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	75
PcS121_EU477839	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	116
PcS122_EU118760	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	76
PcS123_EU118761	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	77
PcS124_EU118762	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	76
PcS125_EU855799	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	75
PcS127	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	MGITGMIYMTVTFSLIVLILSSSAKYDYDFQFTQQYQPAACNSNPCTCKDPTKLT	75

	RC4	C5	
PcS101_AB236428	GTCGYPTIKDKNHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGYPTIKDKNHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	232
PcS102_AB236425	GTCGSPTIIDKNHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGSPTIIDKNHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	229
PcS103_AB236432	GTCGYPTIADDMHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGYPTIADDMHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	228
PcS104_AB236429	GTCGASPIQNGKHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGASPIQNGKHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	226
PcS105_AB236430	GTCGPAIIONDMHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGPAIIONDMHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	228
PcS106_AB258361	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	227
PcS107_AB236431	GTCGYPTIADDMHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGYPTIADDMHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	227
PcS108_AB236427	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	227
PcS109_AB258364	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	227
PcS110_AB258360	GTCGYPTIADDMHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGYPTIADDMHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	228
PcS111_AB258365	GTCGYPTIADDMHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGYPTIADDMHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	228
PcS112_AB236424	GTCGYPTIADDMHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGYPTIADDMHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	228
PcS113_AB258366	GTCGSPTIIDKNHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGSPTIIDKNHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	229
PcS114_AB258359	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	228
PcS115_AB258362	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	228
PcS116_AB258363	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	226
PcS117_AY261994	GTCGYPTIADDMHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGYPTIADDMHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	179
PcS120_EU118758	GTCGASPIQNGKHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGASPIQNGKHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	148
PcS121_EU477839	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	227
PcS122_EU118760	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	150
PcS123_EU118761	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	151
PcS124_EU118762	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	151
PcS125_EU855799	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGPPIMNDHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	150
PcS127	GTCGASPIQNGKHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	GTCGASPIQNGKHYLQTVIKMYITQKQVSEILSKAKIEPVGGRFRTRDIEA	151

شکل ۲. هم‌تراز سازی توالی‌های پروتئین S-RNase (PcS101-PcS125) گلابی اروپایی و آلل جدید پیشنهادی PcS127.

پنج ناحیه عمومی حفاظت شده (C1, C2, C3, RC4 و C5) و یک ناحیه بسیار متغییر (RHV) پررنگ شده است.

از آغازگرهای عمومی و اختصاصی ارائه شده توسط سازول (۲۲) برای ثبت ژنومی آلل‌های خودناسازگاری در ژنوتیپ‌های ایرانی استفاده شد. شش آلل S-; PcS101, PcS102, PcS104, PcS110, PcS113 و PcS120 براساس اندازه باندهای تولید شده توسط واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز عمومی شناسایی شد، ۱۴ آلل دیگر؛ PcS103, PcS105, PcS106, PcS107, PcS108, PcS109, PcS111, PcS112, PcS114, PcS115, PcS121, PcS122, PcS123 و PcS124 با استفاده از واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز اختصاصی شناسایی شد. آغازگرهای اختصاصی دیگر برای تکثیر آلل‌های PcS116, PcS117 و PcS125 برای تکمیل محدوده آلل‌های S - شناخته شده در گلابی اروپایی توسعه یافتند. علاوه بر این، در این آزمایش از آغازگرهای اختصاصی، برای شناسایی آلل‌های

گلابی بسیار حائز اهمیت است، چرا که؛ اطمینان از انتخاب ترکیبات سازگار در باغ‌ها و انتخاب والدین مناسب برای تلاقی‌های کنترل شده را تضمین می‌کند. درحالی‌که ثبت ژنومی آلل‌های خودناسازگاری برای اکثر ارقام و ژنوتیپ‌های اروپایی انجام گرفته است، گزارش‌هایی در رابطه با ارقام و ژنوتیپ‌های ایرانی وجود ندارد. در حال حاضر، ۲۳ آلل خودناسازگاری متفاوت در گلابی اروپایی گزارش شده است؛ این آلل‌ها به‌صورت PcS101 تا PcS125، به‌منظور جلوگیری از تداخل اسمی با گلابی ژاپنی، نام‌گذاری شده‌اند (۱۰). قابل ذکر است که، آلل PcS118 با PcS112 یکسان است و آلل PcS119 نوترکیب یا محصول مصنوعی واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز است. در این پژوهش، روش مبنی بر واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز با استفاده

PcS₁₀₃/PcS₁₀₄ نباید به عنوان والدین برای برنامه‌های به‌نژادی و یا کاشت در یک باغ به کار رود چرا که از نظر ژنتیکی دگر ناسازگار بوده و قادر به گرده‌افشانی همدیگر نبوده و به کاهش میوه و عملکرد در باغ می‌انجامد.

آل جدید شناسایی شده در نه ژنوتیپ ایرانی از گونه *P. communis* (PcS₁₂₇) در سطح اسیدآمین با آل S₁₉ گونه *P. bretschneideri* × *P.* یکسان است. در تئوری، این آل جدید یا در گونه *P. communis* تکامل یافته و یا در این گونه از طریق دورگ‌گیری طبیعی وارد شده است. به هر حال، در گونه گلابی اطمینان کامل از منشأ آل در گونه به دلیل وجود خودناسازگاری گامتوفیتی بسیار بالا و توانایی تلاقی‌های بین‌گونه‌ای، امکان‌پذیر نیست. در پژوهش‌های جریان‌ات ژنی در محصول‌ها، معمولاً جمعیت‌های طبیعی خالص (Pure) به عنوان مواد استاندارد و کنترل در نظر گرفته می‌شوند، اما با توجه به اینکه در گلابی مانعی برای دورگ‌گیری به دلیل خودناسازگاری بالا و توانایی تلاقی‌های بین‌گونه‌ای وجود ندارد، یافتن جمعیت‌های خالص امکان‌پذیر نیست (۱۲). علاوه بر این، شباهت زیاد توالی با آل‌های جنس‌های دیگر نمی‌تواند ضرورتاً تأیید کننده این موضوع باشد که این آل‌ها در جنس *P. communis* از طریق دورگ‌گیری وارد شده‌اند، در حقیقت؛ ژن‌های S-locus تحت تأثیر انتخاب طولانی مدت متعادل وابسته به تکرار (۳۶) و پدیده تکامل درون گونه‌ای (۱۳) هستند. بدین معنی که، یک آل اجدادی در گونه‌های متفاوت و حتی جنس برای مدت طولانی بعد از تفرق، تقریباً ماهیت خود را حفظ می‌کند و قابل شناسایی است و در نتیجه، تشابه بین آل‌های گونه‌های موجود در مقایسات بین گونه‌ای بیشتر از درون گونه‌ای است (۶). بنابراین؛ یافتن آل‌های خودناسازگاری مشابه یا تقریباً مشابه در گونه‌های متفاوت اما مرتبط غیر معمول نیست. برای تأیید وجود آل جدید PcS₁₂₇ پیشنهاد می‌شود آزمایش‌های دگر گرده‌افشانی بین ارقام و ژنوتیپ‌های دارای آل PcS₁₂₇ این پژوهش با رقم *P. bretschneideri* × *P.* دارای آل S₁₉ برای بررسی نتایج ترکیبات سازگار و دگر سازگار انجام گیرد.

PpS₁ تا PpS₉ در گلابی ژاپنی به کار رفت، زیرا گلابی ژاپنی ردپای معنی‌داری در ژرم‌پلاسم گلابی‌های ایرانی به جای گذاشته است (۹). براساس روش مبتنی بر واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز، ثبت ژنومی آل‌های خودناسازگاری ۶۴ ژنوتیپ شامل؛ ۴۳ ژنوتیپ وحشی و ۲۱ رقم اروپایی به عنوان کنترل با آغازگرهای عمومی و اختصاصی بررسی شد. آغازگرهای طراحی شده و مورد استفاده در این مطالعه قادر به تکثیر آل‌های S- اختصاصی در ارقام کنترل بودند که نشان‌دهنده کارایی بالا و موفقیت‌آمیز این روش در شناسایی S-RNase ها است. در میان ارقام کنترل، دو مورد با گزارشات قبلی مطابقت نداشت یکی در رقم وردی بود که در ابتدا با S- آل‌های PcS₁₀₁/PcS₁₁₉ گزارش شده بود (۱۰ و ۲۷)؛ بعداً فرض شد که PcS₁₁₉ محصول مصنوعی واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز و یا آل نوترکیب است (۲۱). براساس نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر، این رقم دارای ترکیب آلی PcS₁₀₁/PcS₁₀₄ است و دیگری رقم کونسیلر آلاکوئر بود که در گزارشات قبلی دارای آل‌های PcS₁₀₃/PcS₁₂₃ است (۲۲) اما نتایج این پژوهش نشان داد که این رقم دارای آل سوم PcS₁₀₅ است. این نتایج با تجزیه‌های سیتولوژی سال ۱۹۶۰ (۳۰ و ۳۷) که این رقم را تری‌پلوئید معرفی کرده است، مطابقت دارد.

آل‌های خودناسازگاری در ژنوتیپ‌های ایرانی دارای ترکیب آلی متفاوتی از ارقام و ژنوتیپ‌های اروپایی است و نشان دهنده ردپای ترکیب ژنتیکی معنی‌دار گونه‌های دیگر است. در هشت ژنوتیپ، حضور آل گلابی ژاپنی (PpS₈) نشان داده شد؛ علاوه بر این، آل PcS₁₂₇ که قبلاً گزارش نشده بود در ژرم‌پلاسم ایرانی یافت شد. این مطالعه به عنوان اولین گزارش در ثبت ژنومی آل‌های خودناسازگاری ژنوتیپ‌های گلابی ایران، اطلاعات مهمی را برای پرورش دهندگان و به‌نژادگران گلابی فراهم می‌سازد. براساس نتایج این پژوهش، تعدادی از ترکیبات دگر ناسازگار که دارای ترکیبات S- آل یکسانی هستند مانند؛ ژنوتیپ ۳۹ و ژنوتیپ ۴۳ با ترکیب آلی PcS₁₀₄/PcS₁₂₇ و ژنوتیپ ۷۳ و ژنوتیپ ۸۲ با ترکیب آلی PcS₁₂₂/PcS₁₂₄ و هم‌چنین لوئیس بونه دجرسی و کوشیا با ترکیب آلی

فرض شود حتی آلل جدید PcS₁₂₇ از طریق *P. pyrifolia syn. P. serotina* ایجاد شده است؛ این آلل به نظر می‌رسد که کاملاً در جمعیت وحشی گسترش یافته است. قابل توجه است که در اکثر ژنوتیپ‌ها این آلل با آلل دوم PpS₈ همراه است که نشان می‌دهد این گیاهان از زیر گروه یا جمعیتی حاصل شده‌اند که سهم *P. pyrifolia syn. P. serotina* در دورگ‌گیری بسیار برجسته بوده است.

نتیجه‌گیری

هدف این تحقیق، تعیین ترکیب تک‌مکان ژنی S - در ژنوتیپ‌های ایرانی و ارزیابی میزان مشارکت گونه‌های گلابی روی آلل‌های S - ژنوتیپ‌های *P. communis* است. اطلاعات ژنتیکی به‌دست آمده از تجزیه آلل‌های خودناسازگاری ژنوتیپ‌های وحشی ایران، فرضیه دورگ‌گیری را به‌عنوان اصلی‌ترین مکانیزم در ایجاد ترکیب ژنتیکی متفاوت این ناحیه تقویت می‌کند. به نظر می‌رسد موقعیت جغرافیایی و تاریخی ایران باعث ایجاد ژرم‌پلاسمی است که در غنی‌سازی ژنوم گلابی اروپایی توسط ترکیب گلابی‌های آسیایی شرق و گونه‌های آسیایی مرکزی مؤثر بوده است. به‌خاطر تنوع ژنتیکی بالا و وجود آلل‌های جدید، ژرم‌پلاسم ایران به‌عنوان مناسب‌ترین منبع تنوع برنامه‌های به‌نژادی است.

سپاسگزاری

نویسندگان مایل هستند از دکتر سانزول، دکتر محمد نقی پاداشت و مهندس مهشید هناره به‌دلیل فراهم کردن نمونه برگ تعدادی از ژنوتیپ‌ها تشکر کنند. هم‌چنین از حمایت مالی نویسنده اول توسط دانشگاه تربیت مدرس در خصوص انجام این پژوهش و هم‌چنین از دانشگاه بولونیا - ایتالیا در خصوص امکانات و هزینه‌های آزمایشگاهی این پژوهش قدردانی می‌شود.

به‌هرحال، شواهدی فرضیه دورگ‌گیری را به‌عنوان منشاء آلل PcS₁₂₇ در ژنوتیپ‌های ایرانی *P. communis* گزارش می‌کند؛ ایران روی مسیر اصلی جاده ابریشم قرار گرفته است که از چین در طول آسیای مرکزی، افغانستان گذشته و از ایران به سواحل شرقی دریای مدیترانه و بعد از آن مراکز تجاری شرق نزدیک و اروپا پیوند می‌خورد. جاده ابریشم به‌طور تاریخی مرکز تبادل محصول‌ها و تکنولوژی کشاورزی، طی دوره تبادل تجارت و فرهنگ بین چین قدیم و آسیای غرب و مرکزی، است (۳۴). بدین ترتیب؛ ایران کشوری است که نمونه‌های *P. communis* وارد شده از اروپا با ژنوتیپ‌های *P. pyrifolia syn. P. serotina* کشورهای آسیای شرقی در ارتباط بودند.

در کل، ایران یکی از مناطق دورگ‌گیری *P. communis* با *P. pyrifolia syn. P. korshinskyi* و *P. × bretschneideri* می‌باشد (۱۶). به‌این دلیل انتظار می‌رود که دورگ‌گیری با گلابی‌های آسیای شرق و جریان‌ات‌ژنی نقش مهمی در ایجاد تنوع در آلل‌های S-ژرم‌پلاسم گلابی ایران گذاشته است؛ به‌طوری‌که، ترکیب ژنتیکی گلابی ژاپنی در ژرم‌پلاسم ایران با شناسایی آلل S₈ گونه *P. pyrifolia syn. P. serotina* در هشت ژنوتیپ وحشی به‌طور واضح ثابت شد. هم‌چنین، توالی آلل جدید PcS₁₂₇، با آلل S₁₉ گونه *P. × bretschneideri* مطابقت داشت، این گونه ابتدا تصور می‌شد که از دورگ‌گیری *P. pyrifolia syn. P. serotina* با *P. ussuriensis* (۳۲) یا *P. betulaeifolia* ناشی شده است (۴). تجزیه‌های اخیر با نشانگرهای مولکولی، خویشاوندی نزدیک گلابی‌های ژاپنی و چینی را نشان داده است، بنابراین به نویسندگان این امکان را می‌دهد که *P. × bretschneideri* را به عنوان زیرگونه *P. pyrifolia syn. P. serotina* دانسته و نام آن را به *P. serotina var. sinensis* تغییر دهند (۱ و ۲۹). البته قضاوت تنها براساس آلل‌های خودناسازگاری قطعیت ندارد و حتماً باید براساس نشانگرهای اختصاصی و انگشت نگاری ژنتیکی مثل ریزوماوارها اثبات گردد. بنابراین منطقی است که

منابع مورد استفاده

1. Bao, L., K. Chen, D. Zhang, Y. Cao, T. Yamamoto and Y. Teng. 2007. Genetic diversity and similarity of pear (*Pyrus* L.) cultivars native to East Asia revealed by SSR (simple sequence repeat) markers. *Genetic Resources and Crop Evolution* 54: 959–971.
2. Boksaczanin, K., L. Dondini and A. Przybyla. 2009. First report on the presence of fire blight resistance in linkage group 11 of *Pyrus ussuriensis* maxim. *Journal of Applied Genetics* 50: 99–103.
3. Broothaerts, W., G. A. Janssens, P. Proost and W. F. Broekaert. 1995. cDNA cloning and molecular analysis of two self-incompatibility alleles from apple. *Plant Molecular Biology* 27(3): 499–511.
4. Challice J. S. and M. N. Westwood. 1973. Numerical taxonomic studies of the genus *Pyrus* using both chemical and botanical characters. *Botanical Journal of the Linnean Society* 67(2): 121–148.
5. De Franceschi, P., L. Dondini and J. Sanzol. 2012. Molecular bases and evolutionary dynamics of self-incompatibility in the Pyrinae (*Rosaceae*). *Journal of Experimental Botany* 63(11): 4015–32.
6. De Franceschi, P., L. Pierantoni, L. Dondini, M. Grandi, S. Sansavini and J. Sanzol. 2011. Evaluation of candidate F-box genes for the pollen S of gametophytic self-incompatibility in the Pyrinae (*Rosaceae*) on the basis of their phylogenomic context. *Tree Genetics and Genomes* 7(4): 663–683.
7. Dugan, K. A., H. S. Lawrence, D. R. Hares, C. L. Fisher and B. Budowle. 2002. An improved method for post-PCR purification for mtDNA sequence analysis. *Journal of Forensic Sciences* 47(4), 811–8.
8. Entani, T., S. Takayama and A. Isogal. 2003. Molecular mechanism of the S-RNase mediated self-incompatibility system. *Plant and Cell Physiology* 44: 20–120.
9. Erfani, J., A. Ebadi, H. Abdollahi and R. Fatahi. 2012. Genetic diversity of some pear cultivars and genotypes using simple sequence repeat (SSR) markers. *Plant Molecular Biology Reporter* 30(5): 1065–1072.
10. Goldway, M., T. Takasaki-Yasuda, J. Sanzol, M. Mota, A. Zisovich, R. A. Stern and S. Sansavini. 2009. Renumbering the S-RNase alleles of European pears (*Pyrus communis* L.) and cloning the S109 RNase allele. *Scientia Horticulturae* 119(4): 417–422.
11. Gu, Q., Q. Zhang, H. Hu, Q. Chen and Z. Luo. 2009. Identification of self-Incompatibility genotypes in some sand pears (*Pyrus pyrifolia* Nakai) by PCR-RFLP analysis. *Agricultural Sciences in China* 8(2): 154–160.
12. Iketani, H., T. Manabe, N. Matsuta, T. Akihama and T. Hayashi. 1998. Incongruence between RFLPs of chloroplast DNA and morphological classification in east Asian pear (*Pyrus spp*). *Genetic Resources and Crop Evolution* 45: 533–539
13. Ioerger, T. R., A. G. Clark and T. H. Kao. 1990. Polymorphism at the self-incompatibility locus in *Solanaceae* predates speciation. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* 87(24): 9732–9735.
14. Ishimizu, T., T. Endo, K. Y. Yamaguchi, K. T. Nakamura, F. Sakiyama and S. Norioka. 1998. Identification of regions in which positive selection may operate in S-RNase of *Rosaceae*: Implication for S-allele-specific recognition sites in S-RNase. *Federation of European Biochemical Societies Letters* 440: 337–342.
15. Kim, H. T., Y. Hirata, H. Kim and I. Nou. 2006. The presence of a new S-RNase allele (S10) in Asian pear (*Pyrus pyrifolia* (Burm; Nakai)). *Genetic Resources and Crop Evolution* 53(7): 1375–1383.
16. Kole, C. 2011. Wild Crop Relatives: Genomic and Breeding Resources Temperate Fruits. Springer Heidelberg Dordrecht. Berlin.
17. Kubo, K., T. Entani, A. Takara, N. Wang, A. M. Fields, Z. Hua and S. Takayama. 2010. Collaborative non-self recognition system in S-RNase-based self-incompatibility. *Science* 330(6005), 796–799.
18. Maguire, T. L., G. G. Collins and M. Sedgley. 1994. A modified CTAB DNA extraction procedure for plants belonging to the family proteaceae. *Plant Molecular Biology Reporter* 12(2): 106–109.
19. Moriya, Y., K. Yamamoto, K. Okada, H. Iwanami, H. Bessho, T. Nakanishi and T. Takasaki. 2007. Development of a CAPS marker system for genotyping European pear cultivars harboring 17 S alleles. *Plant Cell Reports* 26(3): 345–354.
20. Saito, T., Y. Sato, Y. Sawamura, M. Shoda, T. Takasaki-Yasuda and K. Kotobuki. 2011. Dual recognition of S₁ and S₄ pistils by S₄sm pollen in self-incompatibility of Japanese pear (*Pyrus pyrifolia* Nakai). *Tree Genetics and Genomes* 8(4): 689–694.
21. Sanzol, J. B. G. Sutherland and T. P. Robbins. 2006. Identification and characterization of genomic DNA sequences of the S-ribonuclease gene associated with self-incompatibility alleles S 1 to S 5 in European pear. *Plant Breeding* 125(5): 513–518.
22. Sanzol, J. 2009. Genomic characterization of self-incompatibility ribonucleases (S-RNases) in European pear cultivars and development of PCR detection for 20 alleles. *Tree Genetics and Genomes* 5(3): 393–405.
23. Sanzol, J. and T. P. Robbins. 2008. Combined analysis of S-Alleles in European pear by pollinations and PCR-

- based S-Genotyping; correlation between S-Phenotypes and S-RNase genotypes. *Jornal of American Society Horticultural Science* 133(2): 213–224.
24. Sassa, H., T. Nishio, Y. Kowayama, H. Hirano, T. Koba and H. Ikehashi. 1996. Self-incompatibility (S) alleles of the *Rosaceae* encode members of a distinct class of the T2/S ribonuclease superfamily. *Molecular and General Genetics* 250(5): 547–557.
 25. Sassa, H., H. Hirano and H. Ikehashi. 1992. Self-Incompatibility-Related RNases in styles of Japanese pear (*Pyrus serotina* Rehd.). *Plant Cell Physiology* 33(6): 811–814.
 26. Sassa, H., H. Kakui, M. Miyamoto, Y. Suzuki, T. Hanada, K. Ushijima and T. Koba. 2007. S locus F-box brothers: multiple and pollen-specific F-box genes with S haplotype-specific polymorphisms in apple and Japanese pear. *Genetics* 175(4): 1869–81.
 27. Takasaki, T., Y. Moriya, T. Nakanishi, H. Iwanami and H. Bessho. 2007. S-genotype assignment of European pear cultivars using S-RNase specific CAPS marker. *Acta Horticulturae* 800(1): 391–399.
 28. Tamura, K., D. Peterson, N. Peterson, G. Stecher, M. Nei and S. Kumar. 2011. MEGA5: molecular evolutionary genetics analysis using maximum likelihood, evolutionary distance, and maximum parsimony methods. *Molecular Biology and Evolution* 28(10): 2731–2739.
 29. Teng, Y., K. Tanabe, F. Tamura and A. Itai. 2002. Genetic relationships of *Pyrus* species and cultivars native to East Asia revealed by randomly amplified polymorphic DNA markers. *Journal of Ameican Society of Horticultural Science* 127(2): 262–270.
 30. Uhlik, J. A. N. 1961. The cytological evaluation of some pear-sorts cultivated in Czechoslovakia. *Biologia Plantarum* 3(3): 205–214.
 31. Ushijima, K., H. Sassa, A. M. Dandekar, T. M. Gradziel, R. Tao and H. Hirano. 2003. Structural and transcriptional analysis of the self-incompatibility locus of almond: identification of a pollen-expressed F-box gene with haplotype-specific polymorphism. *The Plant Cell* 15(3): 771–781.
 32. Vavilov, N. I. 1951. The origin, variation, immunity and breeding of cultivated plants. *Soil Science* 72(6): 433–434.
 33. Vieira, J., H. R. Morales, R. A. M. Santos and C. P. Vieira. 2007. Different positively selected sites at the gametophytic self-incompatibility pistil S-RNase gene in the *Solanaceae* and *Rosaceae* (*Prunus*, *Pyrus*, and *Malus*). *Journal of Molecular Evolution* 65: 175–185.
 34. Wei, H., J. Li, Z. Peng, B. Lu, Z. Zhao and W. Yang. 2008. Relationships of *aegilops tauschii* revealed by DNA fingerprints: The evidence for agriculture exchange between China and the West. *Natural Science* 18(12): 1525–1531.
 35. Wolko, Ł., W. Antkowiak, M. Sips and R. Słomski. 2010. Self-incompatibility alleles in Polish wild pear (*Pyrus pyraeaster* (L.) Burgsd.): a preliminary analysis. *Journal of Applied Genetics* 51(1): 33–35.
 36. Wright, S. 1939. The distribution of self-sterility alleles in populations. *Genetics* 24, 538–552.
 37. Zielinski, Q. B. and M. Thompson. 1967. Speciation in *Pyrus*: chromosome number and meiotic behavior. *Botanical Gazette Journal* 128(2): 109–112.
 38. Zuccherelli, S., P. Tassinari, W. Broothaerts, S. Tartarini, L. Dondini and S. Sansavini. 2002. S-Allele characterization in self-incompatible pear (*Pyrus communis* L.). *Sexual Plant Reproduction* 15(3): 153–158.